

From: Alena Vachnova <vachnova@nadaciadedo.sk>

Sent: Friday, March 15, 2024 1:03 PM

To: sekretariatMV21-27 <sekretariatMV21-27@mirri.gov.sk>

Cc: Danka Hullová <hullova@cvno.sk>; Daniela Čorbová (daniela.corbova@corba.sk) <daniela.corbova@corba.sk>; Fedor Blaščák <fedor.blascak@osf.sk>; Miroslav Mojžiš <miroslav.mojzis@minv.sk>

Subject: MV PSK - 15.3.2024 - Podnet zástupcov občianskej spoločnosti upozorňujúci na riziká pre financovanie projektov z EÚ prostriedkov

Dobrý deň,

nižšie si Vám dovoľujeme ako zástupkyne a zástupca občianskej spoločnosti v MV PSK zaslať spoločný podnet prednesený na 9. zasadnutí MV PSK dňa 15.3.2024 upozorňujúci na riziká pre financovanie projektov z EÚ prostriedkov.

Ďakujeme.

Fedor Blaščák
Daniela Čorbová
Danica Hullová
Alena Vachnová

Tu prítomní zástupcovia a zástupkyne občianskej spoločnosti, vrátane členov komisií pre cieľ 2 a 3, si dovoľujú **upozorniť na riziká pre financovanie projektov z EÚ prostriedkov** v súvislosti so zužovaním priestoru pre účasť verejnosti na rozhodovaní o projektoch a dokumentoch s vplyvom na životné prostredie, ako aj v súvislosti s prípravou a schvaľovaním viacerých legislatívnych predpisov majúcich dopad na realizáciu stavieb a činnosti financovaných z EŠIF. Tie sú predkladané bez prerokovania s tými, ktorých sa týkajú, v skrátenom legislatívnom konaní, bez vzájomnej koordinácie a zosúladenia, čím vzniká nepredvídateľnosť a chaos v procese povoľovania.

Ide najmä o:

- **nový zákon o strategických investíciách** – v súčasnosti je na schvaľovaní v NR SR. Pripomienky 25 mimovládnych organizácií podporené viac ako 6 600 občanmi neboli akceptované vo väčšine zásadných bodov. Ministerstvo dopravy SR návrh zákona odôvodňuje nevyhnutnosťou transpozície Smernice EK o TEN-T koridoroch, ale v skutočnosti by sa mal týkať širokého okruhu činnosti. Posudzovanie vplyvov týchto stavieb a činností na životné prostredie bude redukované, nie je zabezpečený priemet a posudzovanie ostatných verejných záujmov v území, vrátane záujmov ochrany prírody, biodiverzity, vôd či klímy.
- **„veľká“ novela zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie** – v súčasnosti v etape tzv. rozporových konaní, pripomienky 28 organizácií podporené tisíckami občanov. Zákon výrazne zužuje zoznam stavieb, ktoré budú musieť byť posúdené z hľadiska vplyvov na životné prostredie, zvyšok bude iba predmetom zisťovacieho konania, ktorého súčasťou však nebude zainteresovaná verejnosť, nebude sa dať odvolať alebo súdne napadnúť výsledok zisťovacieho konania a verejnosť nebude môcť byť účastníkom následného povoľovacieho konania. Zrušenie povinnosti variantného posudzovania môže znamenať, že sa budú financovať neefektívne opatrenia s negatívnym vplyvom na životné prostredie, bez účasti a informovania tých, ktorých sa to týka.

- **novela zákona o pozemných komunikáciách (cestných zákon)** – do skráteného medzirezortného pripomienkovania je opakovane predložená novela z dielne Ministerstva dopravy SR, ktorá rôznymi spôsobmi komplikuje a obmedzuje samosprávy pri dopravných riešeníach. Navrhuje napr. výrazné zvýšenie pokút potenciálne likvidačných pre menšie samosprávy zo strany štátu bez možnosti odvolania sa, aj spätne pri už podporených eurofondových projektoch. Máme za to, že v prípade schválenia môže mať negatívny vplyv na čerpanie eurofondov, odradí samosprávy od ambiciózných projektov pre rozvoj VOD alebo cyklo dopravy, alebo dopravných projektov všeobecne.
- **stavebný zákon** - účinnosť novej problematickej legislatívy o výstavbe, ktorá mala platiť od 1. 4. 2024, bola posunutá o rok. Dovtedy by mal platiť "starý" stavebný zákon, avšak niektoré jeho zásadné zmeny boli už schválené opäť bez diskusie a v skrátenom konaní. Ku paralelne bežiackej diskusii o zmenách "odloženého" zákona o výstavbe však nie je prizvaná odborná verejnosť ani mimovládne organizácie. Nejednoznačnosť a nepredvídateľnosť povoľovania môže spôsobiť zdržanie prípravy investícií financovaných z EŠIF.

V súlade s čl. 2 Štatútu MV PSK 2021-2027 má výbor skúmať **vykonávanie programu, posudzovať všetky skutočnosti, ktoré majú vplyv na pokrok programu a všetky otázky, ktoré ovplyvňujú výkonnosť programu a opatrenia prijaté na riešenie týchto otázok.** Z tohto titulu považujeme uvedené skutočnosti za také, ktorými sa má monitorovací výbor zaoberať a navrhujeme, aby MIRRI SR podniklo všetky opatrenia, aby bola zabezpečená výkonnosť Programu Slovensko. Najmä navrhujeme, aby:

1. MIRRI spracovalo stanovisko, či daná legislatíva môže ovplyvniť implementáciu Programu Slovensko a jeho výkonnosť
2. MIRRI usporiadalo stretnutie so zástupcami občianskej spoločnosti a zainteresovanými subjektami v súvislosti s pomenovanými rizikami vyplývajúcimi zo zmien legislatívy v oblasti posudzovania vplyvov na životné prostredie a povoľovanie činností s vplyvom na životné prostredie (napr. v prípade zákona o EIA a zákona o pozemných komunikáciách)
3. V súlade s čl. 9 ods.1 Štatútu navrhujeme predsedovi MV na najbližšie zasadnutie MV 15.4. 2024 prizvať zástupcov občianskej spoločnosti v Komisiách pre ciele 2, 3 a 5, aby sa reflektovali prijaté opatrenia

[Alena Vachnová](#)

predsedníčka správnej rady

Chair of the Board of Directors

Nadácia DEDO

Hemerikova 28 | 040 23 Košice | Slovakia

Office: Lomená 7 | 040 01 Košice | Slovakia

E: vachnova@nadaciadedo.sk

M: +421 905 584 388

www.nadaciadedo.sk

